

Képek, dokumentumok

ANYA ÉS FIA

Egyik Kosztolányi-kötet lapjai közé csúsztatva találtam egy levélpapírt, amelyen Kosztolányi Dezsőné és fia, Ádám jellemrajza olvasható. Hogy ki és mikor írhatta e sorokat, nem tudtam kideríteni. Mindenesetre én, aki már régóta tanulmányozom e két személy életét, úgy találom, hogy az ismeretlen szerző fején találta a szöveget. Íme a szöveg teljes terjedelmében:

„Kosztolányi Ádám: Nem adja magát úgy, ahogyan, tetteti magát. Jobbfülét a balkezevel fogja meg. Nagyon ideges. Ideges szívdobogást érzek, szíve gyorsan ver, aztán egyszerre mintegy kihagy, nem érzi magát jól. Gyorsan lesoványodik, elgyengül a nyugtalanságtól vihar tombol benne. Elégedetlen. Nem tudja, hogy mit akar. Finom, nemes, nagyszerű lélek, csak ki kell formálni. Meg kell híznia, de nem testiileg, hanem lelkileg, hogy az idegeit zsírréteg vegye

körül. Nyugtalanságától mintegy a szeme is meggyöngült, de nem testileg. Nem szabad túlfeszíteni a sportot. Óriási tehetség.

Manyi: Nagyon magosra vitte értelmileg, de az érvényesülésnél senki sem segítette őt. Nemes lélek. A pénz nem játszik nála szerepet, de azért nem dobálja. A családnak él, okos, értelmes, nem fantaszta. Annyira okos, hogy tanácsokat lehet tőle kérni. Ha valaki megbetegszik például, azonnal segít, intézkedik s mire az orvos megérkezik, akkor már minden rendben van, úgy hogy az orvos azt kérdezi, miért hívták. Előtte nem lehet semmit se titkolni, keresztül lát az embereken. Szíve kitűnő, egészséges. A feje is egészséges. Nem is úgy mutatkozik, mint egy nő, hanem mint egy férfi. Mindenütt ott van, tapasztalt, sokat és szívesen dolgozik. Hű, egy férfit inspirálhat.”

MI TÖRTÉNT KOSZTOLÁNYI HÁZÁVAL, FIÁVAL, FELESÉGÉVEL?

Balassa Erik 1945-ben ezzel a címmel írt cikket egy újságban Kosztolányi Dezső özvegyéről és fiáról. Íme, a cikk: „A múlt év november 28-án bejelentés érkezett dr. Kiszely Alajoshoz, a nyilas párt jogügyi osztályának vezetőjéhez. A levélíró közölte, hogy 1944. november 21-én este kilenc óra tájban öt nyilas karszalagos férfi tört be egy rendőr kíséretében Kosztolányi Dezső özvegyének kis budai lakásába... Durván rátámadtak a költő özvegyére, majd elszedték Kosztolányiék iratait, pénzt, ékszereit, óráit és a családi címeres pecsétgyűrűt, végül a szerencsétlen asszonyt és fiát: Ádámot elvitték a hirhedt óbudai Téglagyárba. A Téglagyárban nem láttak okot Kosztolányiék fogva tartására, és az özvegyet is, fiát is elbocsátották. A nyilasok azonban ebbe nem nyugodtak bele. Harmadnap Kosztolányinét ismét letartóztatták. Előbb a Mészáros utcai nyilasházba kísérték, ahol elvették megmaradt néhány pengőjét és legdrágább emlékét: jegygyűrűjét. A nyilasházból megint a

Téglagyárba került, de ott nem fogadták be. A nyilasok még egy-két hellyel megpróbálkoztak, amikor azonban látták, hogy többet harácsolni már úgysem tudnak Kosztolányiékától, a Margit híd budai hídfőjénél, durva szitkok és fenyegetések közepette az asszonyt kilökték az autóból. A Kiszelyhez címzett levél a következőképpen fejeződik be: Kosztolányi Dezsőné és fia nem mernek hazamenni otthonukba.

Időközben lakásukba több személyt behelyeztek, lakásukat tehát el nem foglalhatták, bár minden érvényben lévő rendelet és törvény szerint joguk van ott lakni. Soha semmiféle politikai dologban részt nem vettek. Kosztolányi Ádám gyermekkor óta idegbajban szenved, és anyja gondozására szorul. Mit tett vajon Kiszely Alajos nyilas ügyész úr, hogy megtorolja a páratlan sérelmet, amely a magyarság egyik legnagyobb költőjének özvegyét és fiát érte? A levelet betette íróasztala fiókjába, és ezzel fejlett jogi érzékét teljesen ki is élégítette.”

Életraja.

1915-ben születtem Budapesten. Édesapám Kosztolányi Dezső, az ismert író,
édesanyám ~~Marwa~~ Ilona íróné és színésznő. Iskoláimat a budapesti
Verbőczy és a Kegyesrendi gimnáziumban végeztem. Érettségi után a
budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karára irattartam be a magyar-
francia-filozófia szakra, ahol 1937-ben abszolváltam. 1938-tól 1945-ig
a Névsí Irodalmi Vállalatnál lektorként dolgoztam. A felszabadulás után
mint író működtem. Írásaim megjelentek a *Jövendő*, *Nagyvilág*, *Magyarok*, ~~és más~~
Haladás, *Élet és Irodalom* c. lapokban. Édesapám a francia becsületrend, a
Légion d'Honneur lovagja volt. Célon tanulmányut, francia tudásem és
irodalmi ismereteim szeretném kiegészíteni.

Kosztolányi Adám
1975 június 4.

A

Belsőminister Urnak

Igen Tisztelt Minister Ur!

Azaz a tiszteletteljes kérrrel fordulok a Minister Urhoz, hogy
számomra a fegyverviselési engedélyt megadni sziveskedjék. Kérsztem
indokolásul felhozom a következőket: Édesanyómmal Szv. Kosztolányi
Dezsonnével egredül lakunk egy nagyszobos villában, a város meglehetősen
elhagyott helyén és sokszor káros térünk háza. Ilyenképpen esetleg szí-
mithatunk betörésre vagy támadásra. Anyám idősebb, ideges asszony, akit
nyugtalanít ez a helyzet. Ez okokra hivatkozva kérem, hogy Széchenyi
csíkjából kivándorolást teljesíteni méltóztatassék.

Mély tisztelettel:

Thonóczy István
úr

Budapest, 1948. augusztus 12.

Dr. Nagy István
altja 16.

A belügyminiszternek írt levél

Kosztolányi József gimn. TV. o. Fülelőn
pünkösdi vasárnap óránt mielőtt
hallgattam.

Siófok, 1929 máj. 19.

Kolnacsivány
hiteltel.

Egy igazolás

Végrendelet.

Kosztolányi Ádám
halála után minden
ingó és ingatlan vagyona-
mat, továbbá, apám
Kosztolányi Dező műveit után
erőteljes jövő országos jogdíj-
jalal Mostbacher Ödöné
Dr. Galcsik Róza (Dr. Mezősi
út 7.) kapjam. Ennek
után halála előtt pedig
feijére Mostbacher Ödön
mérnökre.

Kosztolányi Ádám
Dr. Villányi út

helt.

83.

Budapest.

1976. április 28.

Ádám a nagyanyjával 1916-ban Szabadkán

KOSZTOLÁNYI ÁDÁM

1932-ben

1933-ban

1959-ben

1960-ban

1961-ben

1965-ben

1979-ben

KOSZTOLÁNYI DEZSÓNÉ

1906-ban

1950-ben

1959-ben

1965-ben

1967-ben

1967-ben

Kosztolányi Ádám fényképei édesanyjáról 1966-ból

Nagy Borbála Ildikó Szalai Rózsával, a Kosztolányi-hagyaték őrzőjével 1999-ben Budapesten